

Sygn. akt I ACa 379/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Dariusz Mazurek
Sędziowie:	SA Kazimierz Rusin SA Grażyna Demko (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Aleksandra Szubert

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2012 r. na rozprawie sprawy
z powództwa **Banku (...) S.A. we W.**

przeciwko **D. S. i M. S.**

o zapłatę

na skutek skargi pozwanych D. S. i M. S.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Przemysłu z dnia 19 stycznia 2010 r. sygn. akt I Nc 21/09

na skutek apelacji pozwanych

od postanowienia Sądu Okręgowego w Przemysłu

z dnia 6 października 2011 r., sygn. akt I C 541/11

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć apelację.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 października 2011r sygn.akt.IC 541/11 w sprawie z powództwa Banku (...) we W. przeciwko M. C., D. S., B. C. i M. S. o zapłatę kwoty 105.994.55zł, Sąd Okręgowy w Przemysłu rozpoznając skargę pozwanych D. S. i M. S. o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa Banku (...) we W. przeciwko M. C., D. S., B. C. i M. S. o zapłatę kwoty 105.994,55zł zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 19 stycznia 2010r sygn.akt.INc 21/09 – oddalił skargę pozwanych.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia ustalono, iż pozwani D. S. i M. S. wnosząc o wznowienie postępowania zakończonego wydaniem prawomocnego nakazu zapłaty podnosili, iż zostali pozbawieni możliwości obrony należnych im praw. Odpis nakazu zapłaty nie został im doręczony w mieszkaniu, w którym wówczas zamieszkiwali. Podkreślili, iż nigdy nie

zamieszkiwali pod adresem P. ul. (...), na który dokonano doręczenia. Nie odebrali odpisu zapadłego w sprawie orzeczenia i nie mogli podjąć obrony poprzez złożenie zarzutów.

Powód Bank (...) we W. nie zajął stanowiska w sprawie, a jedynie kierownik windykacji małych firm wniósł o oddalenie skargi, nie przedłożył jednak pełnomocnictwa do działania imieniem powoda.

Pozwem z dnia 11 sierpnia 2009r Bank (...) we W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla i zasądzenie solidarnie od pozwanych; M. C., D. S., B. C. i M. S. kwoty 105.994,55zł wraz z kosztami procesu. Do pozwu załączony został weksel wypełniony na kwotę wskazaną w pozwie oraz deklaracja wekslowa podpisana przez pozwanych.

W §7ust.2 umowy o kredyt zawartej w dniu 22 listopada 2001r przez D. S. i M. C. i poręczonej przez B. C. i M. S. strony zobowiązały się pisemnie informować o każdorazowej zmianie adresu, zaś w §7ust.1 wskazano, iż dla celów umowy zawiadomienia winny być kierowane na adres; FH (...) P. ul. (...). W deklaracji wekslowej pozwani M. S. i D. S. jako adres swojego zamieszkania podali; P. ul. (...).A. 18A/85.

W dniu 8 września 2009r Sąd Okręgowy w Przemyślu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym uwzględniający żądanie pozwu, którego odpis został pozwany doręczony na adres wskazany w deklaracji wekslowej, lecz obie przesyłki zostały zwrócone z adnotacją, iż adresat wyprowadził się bez podania nowego adresu.

W dniu 27 października 2009r Sąd uchylił nakaz zapłaty co do obojga pozwanych i zobowiązał powoda do podania ich aktualnych adresów, a następnie wobec nie wskazania adresów – zawiesił postępowanie.

W związku z podaniem przez powoda adresu pozwanych w dniu 19 stycznia 2010r Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym nakazując pozwany D. S. i M. S. zapłatę solidarnie z pozwanymi M. C. i B. C. kwoty objętej pozwem.

Odpis nakazu zapłaty został pozwany doręczony na adres; P. ul. (...). Po dwukrotnym awizowaniu w dniach; 27 stycznia 2010r i 4 lutego 2010r przesyłki zostały zwrócone z adnotacją, iż nie podjęto ich w terminie. Sąd Okręgowy uznał, iż nakaz zapłaty uprawomocnił się z dniem 15 lutego 2010r i w dniu 23 listopada 2010r powód uzyskał nakaz zapłaty zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.

Od dnia 23 maja 2003r pozwany D. S. dokonał zameldowania na pobyt stały pod adresem - P. ul. (...) nr mieszkania (...), zaś wcześniej od 13 marca 1998r do 15 kwietnia 2003r pozwany zameldowany był w P. przy ul. (...). (...).

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do wznowienia postępowania w niniejszej sprawie.

Jedną z podstaw wznowienia postępowania jest nieważność postępowania. Do nieważności postępowania może dojść jeżeli skutek naruszenia przepisów strona pozbawiona była możliwości działania /art.401pkt.2kpc/.

Zdaniem Sądu Okręgowego skarga o wznowienie postępowania spełniała warunki formalne i została złożona w ustawowym trzymiesięcznym terminie od chwili powzięcia wiadomości o wydanym nakazie zapłaty tj. od 7 kwietnia 2011r.

Badając zasadność skargi Sąd Okręgowy doszedł od przekonania, iż nie może być mowy o tym, aby pozwani zostali pozbawieni możliwości działania.

Doręczenie zostało dokonane na adres podany w pozwie i kiedy okazało się, iż adres ten jest nieaktualny, ponowne doręczenie zostało dokonane na aktualny adres zameldowania pozwanych na pobyt stały, który był tożsamy z adresem wskazanym w umowie kredytowej jako adres dla doręczeń tj. P. ul. (...). Było to tzw. doręczenie zastępcze, które jest możliwe zgodnie z art.139§1kpc. Przesyłki skierowane do pozwanych były dwukrotnie awizowane – zgodnie z powołanym wyżej przepisem, po czym złożone zostały do akt ze skutkiem doręczenia.

W ocenie Sądu pierwszej instancji doręczenie należało uznać za prawidłowe. Pozwani nie dopełnili obowiązku powiadomienia banku o zmianie adresu. Nie są nadal zameldowani w miejscu faktycznego pobytu, lecz pod fikcyjnym adresem. Takie postępowanie naraża ich na negatywne konsekwencje i nie może skutkować uznaniem, iż zasługują na ochronę prawną. Doręczenie zastępcze, które miało miejsce w niniejszej sprawie dotyczy także pierwszego doręczenia.

Skoro nie może być mowy o tym, iż doszło do pozbawienia pozwanych możliwości działania skarga podlegała oddaleniu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyli pozwani; M. S. i D. S. i zarzucając naruszenie prawa procesowego a to;

-art.233kpc przez zaniechanie dokonania wszechstronnej oceny zebranego materiału dowodowego, w szczególności nie uwzględnienia faktu, iż nigdy nie zamieszkiwali pod adresem, na który zostało dokonane doręczenie zastępcze,

- art.139§1kpc przez przyjęcie, iż ustalony stan faktyczny stwarzał podstawę do zastosowania tego przepisu,

- domagali się zmiany orzeczenia i uwzględnienia skargi, ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji podnieśli, iż wbrew stanowisku Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie brak było podstaw do przyjęcia, iż doręczenie na adres P. ul. (...) było skuteczne, bowiem z przyczyn finansowych zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej pod wskazanym adresem.

Sąd pierwszej instancji uznając doręczenia pod ten adres za skuteczne odwołał się do §7 umowy kredytowej, który zobowiązywał ich do informowania banku o każdorazowej zmianie miejsca zamieszkania. W chwili wydawania nakazu zapłaty nie wiązała ich z bankiem żadna umowa, bowiem umowa kredytowa została przez bank wypowiedziana, zaś deklaracja bankowa takiego wymogu nie zawierała, nie sposób zatem uznać, iż nadal obciążał ich obowiązek informowania banku o nowym adresie.

Dodatkowo podnieśli, iż stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w sprawie o sygn.akt. IIICZP 105/10 dotyczy sytuacji, w których chodzi o celową odmowę przyjęcia pisma przez adresata. Takiej umyślności w ich działaniu Sąd Okręgowy się nie dopatrywał, bowiem nigdy nie zamieszkiwali pod adresem P. ul. (...). Pierwsze doręczenie winno być dokonane na właściwy adres, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje;

Najistotniejszą kwestią w niniejszej sprawie było ustalenie - czy dokonane pozwany doręczenie odpisu nakazu zapłaty z dnia 19 stycznia 2010r było prawidłowe.

Zgodnie z treścią art.135§1kpc doręczenia dokonuje się w mieszkaniu, w miejscu pracy, lub tam gdzie się adresata zastanie. Jeżeli stroną jest osoba fizyczna doręczenia dokonuje się tej osobie /art.133§1kpc/.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, który Sąd Apelacyjny przyjmuje za własny po raz pierwszy doręczenie odpisu nakazu zapłaty nastąpiło na adres pozwanych M. S. i D. S. podany w umowie kredytowej tj. P. ul.(...)(...). Przesyłka zwrócona przez pocztę zawierała adnotację, iż adresat wyprowadził się bez podania adresu. Okoliczność powyższa spowodowała, iż postępowanie w stosunku do pozwanych M. S. i D. S. zostało zawieszona, zaś powoda wezwano do wskazania aktualnego adresu pozwanych.

Nowy adres – również uprzednio podany w umowie kredytowej jako adres spółki cywilnej prowadzonej przez pozwanego D. S. i M. C. to; P. ul. (...). Był to nie tylko adres, pod którym pozwany D. S. prowadził działalność gospodarczą, ale pod którym także był zameldowany od 23 maja 2003r, co wynika z zaświadczenia o zameldowaniu. Słusznie przyjął Sąd Okręgowy, iż pod tym adresem zamieszkuje także małżonka D. M. M.-S.. Kolejne doręczenie odpisu nakazu zapłaty wydane po podjęciu postępowania nastąpiło na ten właśnie adres. Doręczenie nastąpiło w sposób zastępczy.

Stosownie do art.139§1kpc w razie niemożności doręczenia pisma bezpośrednio adresatowi lub w sposób określony w art.138kpc, pismo przesłane za pośrednictwem operatora publicznego lub innego operatora pocztowego należy złożyć w placówce pocztowej tego operatora, zaś zawiadomienie o tym należy umieścić na drzwiach mieszkania adresata, lub w oddawczej skrzynce pocztowej, ze wskazaniem gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz z pouczeniem, iż należy je odebrać w terminie 7 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. W razie bezskutecznego upływu tego terminu czynność zawiadomienia należy powtórzyć.

Jak wynika z przedstawionych wyżej okoliczności Sąd Okręgowy podjął działania określone treścią powołanej przepisu, jednak podstawowym warunkiem skuteczności takiego doręczenia zastępczego jest, aby adresat mieszkał pod wskazanym adresem.

Pozwani wprawdzie twierdzili, iż pod adresem P. ul. (...) nie zamieszkiwali, jednakże należy podkreślić, iż w tak istotnych dokumentach jak zeznania podatkowe – PIT pozwani ten właśnie adres podali /patrz; PIT za 2010r k-33/. Taki adres został wpisany w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wysokości zarobków pozwanego D. S. /k-34/, co zdaje się wskazywać, iż pod tym adresem pozwani zamieszkują, a jedynie na potrzeby prowadzonego przeciwko nim postępowania sądowego odwołują się do zamieszkiwania – bez zameldowania w innym miejscu. Kwestie związane z rocznym rozliczeniem podatkowym są bardzo ważne, bowiem dotyczą sfery finansów rodziny i rodzą określone konsekwencje, nie sposób zatem przyjąć, aby pozwani przedstawiając tak istotne dla nich dokumenty w Urzędzie Skarbowym wskazali nieprawidłowy adres.

Pozwani w toku procesu nie wykazali aby doszło do kolejnej zmiany miejsca zamieszkania. O ile faktycznie nastąpiła zmiana w adresie, to pozwani winni dopełnić niezbędnych formalności i dokonać stosownego zgłoszenia organom meldunkowym, co już czynili w przeszłości. Było to celowe tym bardziej, iż mieli świadomość, iż kredyt został wypowiedziany i obciąża ich obowiązek jego spłaty. Winni więc dbać o to, aby korespondencja do nich kierowana rzeczywiście docierała i aby na bieżąco mogli śledzić jakie czynności zostaną podjęte wobec nich oraz odpowiednio reagować na te działania.

Nie może zejść z pola widzenia, iż pozwany D. S. był przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą, a więc osobą, od której można wymagać orientacji nie tylko w podstawowych kwestiach finansowych, lecz także prawnych oraz ich skutkach.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, iż doręczenie na adres w P. ul.(...) było doręczeniem prawidłowym.

Dominujący w judykaturze i piśmiennictwie jest pogląd, iż doręczenie zastępcze w trybie art.139§1kpc dotyczy także pierwszego doręczenia w sprawie /patrz; orzeczenie SN z 27 stycznia 1998r, IIICKN 620/97, OSNC 1998/9/146/, z dnia 7 marca 2000r V CKN 302/00, niepubl., z dnia 8 marca 2009r V CNP 87/08, niepubl./. Potwierdził to również Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 października 2002r SK 6/02 /Dz.U.Nr 178, poz.1486/.

Mając na uwadze przedstawione wyżej okoliczności apelacja pozwanych jako bezzasadna podlegała oddaleniu z mocy art.385kpc.